Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши
8 ЯНВАРЬ 1968 й.
ДУШАНБА
№ 5 (464)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Бугунги янгиликлар

ВЕТЕРАНЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Бугун В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг студентлари ветеранлар Советининг бир группа пропагандистлари билан учрашди. Студентлар Совет Иттифоқи қуролли кучларининг босиб ўтган жанговар йўли ҳақида ветеранларнинг ҳаяжонли ҳикояларини тўлқинланиб тингладилар.

Биринчи жаҳон урушининг ва граждандар ҳамда иккинчи жаҳон урушининг қатнашчиси, отставкадаги генерал-майор С. Ивановский гражданлар уруши ветерани Н. Ризаев ва бошқалар студентларга Туркистон ҳарбийларининг ҳаёти ҳақида мароқли суҳбат ўтказдилар.

●

ТАРИХ МУЗЕЙИ

Тошкент округ офицерлар уйида Совет Иттифоқи қуролли кучларининг шонли юбилейи — 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Офицерлар уйи биносида Туркистон Ҳарбий округи қўшинлари фаолиятини акс эттирувчи тарих музейи юбилей арафасида очилади.

Музейнинг саккиз залига қўйиладиган экспонатлар Туркистон қўшинларининг 50 йил ичидаги шонли йўли ҳақида томошабинларга ҳикоя қилади. Округ Офицерлар уйида бўлганлар фақат жанговар ўтмиш билан танишиб қолмай, Туркистон ҳарбийларининг ҳозирги куни ҳақида ҳам қизиқарли маълумотлар оладилар. Музей ташкилотчилари «Туркистон Ҳарбий округининг бугунги куни» деб номланган бир бўлим ташкил этадилар. Бу мамлакатимиз ҳимоячиларининг тинч қурилиш давридаги фаолияти ҳақида сўзлайди.

●

СОЗ ЎТЯПТИ

Улуғбек номли 220-мактабимизнинг юзлаб ўқувчилари қишки каникул кунларини соз ўтказишяпти. Бунинг учун мактаб дружина совети, ўқитувчилари ва комсомоллари яхши тайёргарлик кўришди.

Мактабда ўтган арча байрами айниқса кичкинтойларни қувонтирди. 4—5-синф ўқувчилари «Қорқиз», «Қорбобо», «1967 йил» ва «1968 йил» сўзларини ёддан айтишди.

Ҳамза номли, Муқимий номли ва ёш томошабинлар театрларига, музейларга коллектив бўлиб борилди. Бугун мактаб ўқувчилари Тошкент Давлат циркига бориб москвалик цирк усталарининг Янги йил томошаларини мароқ билан кўриб қайтишди.

К. АБДУЛЛАЕВ,
бош пионер вожатий.

Бугунги янгиликлар

МОСКВА ИМТИҲОНИ

Ўзбек мўйқалам соҳиблари, ҳайкалтарошларининг ўтган йилги ижоди салмоқли бўлди. Улар яратган бадиий полотноларда Ўзбекистоннинг инқилоб кунларидаги жанговар ҳаёти, бугунги жўшқин турмуши маҳорат билан акс эттирилди. Юбилей асарлари Тошкентда кўргазма ҳолида намойиш қилинди.

Шундан кейин кўргазманинг сараланган асарлари Москвада очиладиган Бутуниттифоқ бадиий кўргазмасига юборилди.

Кўргазмага қўйилган асарлар муваффақият қозонди. Томошабинлар ўзбек рассомлари ижодига юксак баҳо бердилар. Ҳатто «Правда», «Известия», «Советская культура» газеталари ўз саҳифаларида ўзбек санъати ривожланиш йўлида катта довон ошди, деб ёзди.

Пойтахтнинг талабчан томошабинлари рассомлардан А. Абдуллаевнинг «Мақсуд Шайхзода», «Иброҳим Раҳим», «Саид Аҳмад», М. Саидовнинг «Саводсизликнинг тугатилиши», В. Ковиннинг «Ёшлик», Б. Бобоевнинг «Туркистонда агитпоезд», В. Жмакиннинг «Машаққатли йиллар», К. Башаровнинг «Пахтакор аёллар» каби асарларига яхши баҳо бердилар.

Энди ана шу асарларни қизғин муҳокама қиладиган чоғ келди. Шунинг учун Москвада 10 январда ўзбек тасвирий санъати куни ўтказиладиган бўлди. Ўтган ҳафталарда бошқа қардош республикаларнинг санъат байрами нишонланган эди.

Бугун ўзбек рассомларидан бир группаси самолётда Москвага учиб кетишди. Санъат кунида қатнашувчилар орасида рассомлардан М. Саидов (делегация бошлиғи). В. Ковинин, Р. Чориев, Б. Бобоев, А. Абдуллаев, В. Жмакин, К. Башаров ва бошқалар бор.

Делегация бошлиғи рассом М. Саидов Тошкент аэропортида мухбиримизга бундай деди:

— Москвада бўладиган ўзбек санъати куни чиндан ҳам катта имтиҳонга айланади. Чунки, кўпгина биз, ўзбек рассомлари Москва ва Ленинграддаги етук талантли рассомлар қўлида таҳсил кўрганмиз. Энди биз ўз асарларимизни устозлар муҳокамасидан ўтказамиз. Шуни ҳам айтиш керакки, асаримиз катта даврага қўйилди. Бу даврада маҳорат, замонавийлик, бадиий бўёқларнинг сири ҳақида гап боради. Ана шу мунозарада асарларимизга қанчалик баҳо берилади у ёғини муҳокама кўрсатади.

Санъат кунида томошабинлар билан учрашамиз, пойтахт корхоналарининг иши билан танишамиз. Бундан ташқари ёзувчилар, артистлар ҳам Москвадаги санъат кунида қатнашадилар.

Ҳ. М. Абдулаев номидаги геология ва гиофизика институтининг лабораторияларида ўтган йилги экспедиция қидирув материалларини ҳартомонлама ўрганиш ва текшириш ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. Шунингдек институтнинг кўпгина илмий ходимлари — ёш олимлар ва бўлажак аспирантлар кўпгина темалар устида қизиқарли илмий ишлар олиб бормоқдалар.

Суратда: обсолют ёш ва геохимик формациялар лабораториясининг кабинетида аспирант А. Енгаева ва геология-минералогия фанлари қандидати ёш олим Ф. Асқаров масспектрометр аппарати билан ишламоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

ТАННАРХНИ КАМАЙТИРИШ ЙЎЛЛАРИ

В. П. Чкалов номли Тошкент самолётсозлик заводининг коллективи маҳсулот таннархини камайтиришга катта эътибор беряпти.

Корхонанинг 1-механика цехида маҳсулот таннархини камайтириш бўйича намунали ишлар қилинмоқда. Бу соҳадаги ишлардан бири деталларни ясашни штамповкага ўтказишдир. Илгари бир неча номдаги маҳсулотлар ҳар хил диаметрдаги материаллардан олинарди. Шунингдек, штамповка даврида чикиндига чиқиб кетадиган қимматли металл ҳам эндиликда тежаладиган, ишчилар эса беҳисоб вақтларини илгаридек шамолга учирмайдиган бўлди.

Ёки бошқа бир мисолни олайлик: белгичи ва плашка резьбасини қирқиш учун бир-иккита эмас, беш-олтита асбоб ишлатиларди. Улардан фақат биттаси резьбани қирқиш учун қўл келарди. Маҳсулот унумдорлигини ошириш ва вақтни тежаш мақсадида белгичи ва плашкаларни рандалаш ишларини асбобсозлик цехида бажармай, балки ҳар ким ўз участкасида ишлаб чиқаришни мўлжалланди. Ҳар бир цехда ташкил қилинган бундай участка ишчиларнинг оғирини енгил қилди.

ҲАМЗА ТАЪЗИМИ

Алишер Навоий кўчасининг чиройи яна бир замонавий кошона билан гўзаллашади. Комсомол майдони бекатига сал етмасданоқ ўнгдаги санъат даргоҳи ҳамманинг диққатини тортяпти. Санъат кошонасига Ҳамза номли Ленин орденли академик театр коллективи кўчиб ўтади. Театр дарвозаларининг очилишига оз вақт қолди.

Театр биноси ишга тушгандан кейин унинг олдидаги майдонча яна ҳам файзли, фусункор бўлади. Унга гўзаллик бахш этиш учун ҳайкалтарош Никос Феодоридис бош қотириб кўрди. Бугун шу талантли ҳайкалтарошнинг устахонасида бўлдик.

Театрнинг янги биноси олдига Ҳамзанинг улкан ҳайкали ўрнатилади. Бу шарафли вазифа ҳайкалтарош Никос Феодоридисга топширилди. У ҳайкалнинг бирнеча намунасини ишлаб кўрди. Лекин, негадир ўзига манзур бўлмади. Бу орада Ҳамзани шахсан билган кишилар билан суҳбатлашди ва яна изланишлар дунёсига ғарқ бўлиб кетди.

Ҳайкалтарошни бедор қилган хаёллар «калаваси»нинг учи топилди. Санъаткорнинг ўзи фикрининг туғилиши ҳақида шундай дейди:

— Ҳамза оддий инсон. Халқ фарзанди. Лекин у ўзининг машаққатли меҳнати ва ижоди билан халқ ҳурматига сазовор бўлди. Халқимиз оддий бир инсоннинг номини унутмади. Агар у бугунги кунда сафимизда бўлганида эди, шунчалик обрў, ҳурматга эга бўлганлигидан икки қўлини кўксига қўйиб, халққа сидқидилдан таъзим қилган бўлур эди.

Ҳайкалтарош худди шу фикрни асарига мавзу қилиб олди ва уни сингдирди, бадиий кўринишларда тасвир этди. Яхшиси фотосуратга қаранг. Чиндан ҳам бойларга, қози-домлаларга бўлган ғазаби унинг чеҳрасида бўртиб турибди. Лекин Ҳамза бутун вужуди билан қўлини кўксига қўйиб, бугунги авлодга таъзим қиляпти.

Ҳайкал театрга чиқаберишдаги пиллапояларнинг пойгагига, ўнг томонга постаментсиз ўрнатилади. Унинг бўйи саккиз метрдир. Ҳайкал бинога улуғворлик бағишлайди. Муаллифнинг таъбири билан айтганда Ҳамза «ҳайкали» ҳар куни, ҳар оқшом ҳар бир томошабинни таъзим билан кутиб олаётгандек, таъзим билан кузатаётгандек манзара намоён бўлади.

Ҳозир ҳайкал Москвада СССР Маданият министрлигининг Бутуниттифоқ ҳайкаллар комбинатида тайёрланмоқда. У яқин орада Тошкентга келтирилади. Яна бир ёдгорлик ҳам Москвада тайёрланмоқда. Гранитдан ишланадиган бу ҳайкал эса, театрга кираберишдаги чап томонга — яъни Ҳамза ҳайкалининг рўбарўсига ўрнатилади. Бўйи тўрт метрли, эни ўн икки метрдан иборат бўлган бу ҳайкалда эса Ҳамза яшаган даврнинг понорамаси экс эттирилган.

Унда биринчи ўринда паранжини ташлаб, озодликни куйлаётган ўзбек аёлининг жамолини кўрамиз. Йўлда отлиқ Қизил аскарларга сув тутқазаётган бола ҳам тасвирланган. Отлиқ Қизил аскарлар ҳамқишлоқлари билан хайрлашиб, навбатдаги курашга — босмачилар уясини тугатишга отланишган. Улар орасида ҳам Ҳамза бор. Оналар, оталар мардларга мадад тилаб, кузатишяпти. Понорама охирида юзига фотиҳа тортиб, оқ йўл тилаётган нуроний ота образини ҳам кўрамиз.

Обидада бир-бирига боғланиб, уланиб кетган воқеалар замирида ўзбек халқининг, революциянинг алангали кунларидаги матонати мадҳ этилади.

Никос Феодоридиснинг ҳар икки асари келгусида Тошкентдаги энг яхши обида бўлиб қолади.

А. ПУЛАТОВ.

«Ақл»ли машина

Ўзбекистон ССР Марказий Статистика бошқармаси ҳузуридаги машина ҳисоблаш станциясининг ташкил этилганига ўн йил тўлди. Мана шу давр ичида бу станцияда республикамиздаги кўпчилик министрликлар, 30 га яқин бошқармалар, фирмалар, завод ва фабрикаларда хилма-хил ҳисоблаш ишлари олиб борилди.

СССР Министрлар Советининг ўтган йил июль ойидаги қарорига мувофиқ, Тошкент машина ҳисоблаш станцияси базасида йирик ҳисоблаш маркази ташкил этилди. Бу ҳисоблаш маркази янги-янги замонавий машина ва техникалар билан қуролланяпти. Ҳозир 59 та клавишли ва перефрацион ҳисоблаш машиналари мунтазам ишлаб турибди; буларнинг ҳар бири 7—8 юқори малакали ҳисобчининг ишини бажаради. Илғор ишчи операторлар Л. Лешченко, Н. С. Павлова, Т. П. Нестеровалар кунлик нормаларини 130—140 процентдан бажармоқдалар.

Тошкент ҳисоблаш марказига қардош Белоруссия пойтахтидан «Минск-22» маркали янги электрон ҳисоблаш машинаси келтирилди. Янги машинанинг афзаллиги шундаки, **у атиги бир секунд ичида олти минг** турли ҳисоблаш ишларини бажаради.

Ҳисоблаш марказининг директори Юрий Матвеевич Эльманнинг маълум қилишича, янги келтирилган машина ҳисоблаш ишини ҳозиргача фойдаланиб келинган машиналарга нисбатан бир неча баравар енгиллаштириб, вақтни кўпроқ тежашга шу билан бирга фаолияти ҳисоблаш операциялари билан боғлиқ ташкилотларнинг мушкулини осон қилишга имкон беради.

Ҳисоблаш марказидаги янги «ақл»ли машинани бошқариш Москва ва Ленинградда таълим олиб, малака ошириб келган ходимлар зиммасига юклатилган.

С. САИДОВ.

МАЛАКА ОШИРМОҚДАЛАР

Шу кунларда мактабларда каникул давом этмоқда. Ундан фойдаланган шаҳар мактабларининг ўқитувчилари ўз малакаларини ошириб бормоқдалар. Киров район ўқитувчилари 21, 43, 50-мактабларга тўпланишиб илғор ўқитувчиларнинг тажрибаларини ўртоқлашиб, турли темаларда суҳбатлар, докладлар тинглашмоқда.

43-мактабга райондаги физика, математика, тарих, жамиятшунослик ўқитувчилари йиғилишди. Айниқса тарих ва жамиятшунослик фани ўқитувчиларининг йиғилиши жонли ва қизиқарли ўтди. 150-мактаб ўқитувчиси К. Иноғамов «Жамиятшунослик дарсини ўтишда бошқа предметлардан фойдаланиш», шу мактаб ўқитувчиси И. Мавашев «Тарих дарсларида экскурсияларнинг аҳамияти», 43-мактаб ўқитувчиси М. И. Ежекова «Ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда ўлкашуносликнинг аҳамияти», 137-мактаб ўқитувчиси Е. Е. Моисеева «Тарих дарсида ёшларнинг дунёқарашини шакллантириш» каби докладлар район ўқитувчиларида катта таассурот қолдирди.

Халқимиз учун турли хил шифобахш дори-дармонлар ишлаб чиқараётган химия-фармацевтика заводининг меҳнатсевар коллективи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари адо этиш ҳамда юқори сифатли дори-дармонлар ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш учун фидокорона меҳнат қилаётир.

СУРАТДА: заводнинг бинт тайёрлаш цехида бинт маҳсулотлари жўнатишга ҳозирланмоқда.

Ер шаридан

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

Чехословакия

Братиславадаги «Словнафт» химия комбинати 1967 йилда 4 миллион 300 минг тонна совет нефтини қайта ишлади. Корхона қарийб 90 хил маҳсулот, шу жумладан жаҳон бозорида ғоят манзур бўлаётган маҳсулотлар ҳам ишлаб чиқармоқда.

●

ГДР

Германия Демократик Республикасининг химия саноати тез суръатлар билан ривожланмоқда. 1967 йилнинг январидан ноябригача бўлган давр ичидагина шундан аввалги йилнинг тегишли давридагига нисбатан 700 миллион маркалик кўп мол ишлаб чиқарилди. 1958 йилдан буён ГДР да химиявий маҳсулот ишлаб чиқариш қарийб 2 баравар кўпайди.

Синтетик материаллар ва қишлоқ хўжалик ўғитлари ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ривожланмоқда. 1960 йилдан 1967 йилгача синтетик тола ишлаб чиқариш қарийб 3 баравар ошди. Пластмассалар ишлаб чиқариш эса, ҳар йили 12,3 процент кўпайиб бормоқда. Фосфорли ўғитлар ишлаб чиқариш 1950 йилдан ҳозирги вақтгача 10 баравар ортди.

Ҳозир химия саноати учун ажратилаётган маблағлар асосан энг кўп иқтисодий фойда келтирадиган ишлаб чиқариш қувватларини, яъни нефтни қайта ишлаш ва нефть-химия корхоналарини, шунингдек, синтетик тола ва ўғит ишлаб чиқарадиган корхоналарни кенгайтиришга сарфланмоқда» Нефтни қайта ишлаш ва нефть-химия корхоналари, шунингдек синтетик тола ва ўғит ишлаб чиқарадиган корхоналар ана шулар жумласидандир. ГДР да химия саноатини янада ривожлантириш учун «дўстлик» нефть қувуридан республикага оқиб келаётган совет нефти катта аҳамиятга эгадир.

●

Болгария

София жамоатчилиги рус қўшинлари шаҳарни оттоманлар империяси зулмидан овод қилганлигининг 90 йиллигини нишонлади. Шу шонли санага бағишлаб тантанали йиғилиш ўтказилди. Газеталар шонли рус жангчиларининг жасорати ҳақида, болгар халқининг ўз халоскорларига нисбатан миннатдорчилиги ва қардошлик ҳис-туйғулари ҳақида ҳикоя қилувчи мақолаларни босиб чиқардилар.

Рус баҳодирларининг кейинги авлоди—совет жангчилари деб таъкидлайди «Земеделско знамя» газетаси, муқаддас болгар—рус ва болгар—совет дўстлиги мустаҳкамланиб, асрлар давомида равнақ топиши учун 1944 йилнинг сентябрида ўз болгар биродарларига иккинчи марта ёрдам қўлини узатдилар.

Болгар—совет дўстлиги уйида «София озод қилинган даврда» деган темада виставка очилди.

* * *

Варнадаги Г. Димитров номли давлат кемасозлик корхонасида ҳажми 3200 тонна бўлган янги «Живес» кемасида Польша байроғи кўтарилди. Бу — Польша учун қурилган ва тоннажи ана шунча бўлган олтинчи кемадир.

«Нахичеван» янги совет танкери ҳам дастлабки денгиз сафарига жўнаб кетди.

* * *

1968 йилнинг 1 январида Болгария аҳолиси 8 миллион 340 минг кишига етди. Бир йилда аҳолининг кўпайиши 53 минг кишини ташкил этди.

●

Монголия

Монголия меҳнаткашлари Халқ Революцион партиясининг XV съезди ишлаб чиққан республика экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш программасини амалга оширишда зўр ғайрат билан янги муваффақиятларга эришмоқдалар.

«Унэн» газетаси бундай деб ёзади: Дастлабки маълумотларга қараганда, халқ хўжалигининг асосий тармоқлари бўйича 1967 йилги план топшириқлари муваффақиятли бажарилди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 12,7 процент, қишлоқ хўжалигида маҳсулот етиштириш 10,7 процент кўпайди. Шаҳарларда ва қишлоқ жойларида,» деб хабар беради газета, Улан-Батордаги авторемонт заводи, Дархан—Улан-батор ўртасидаги юқори вольтли электр узатиш линияси, Дарxандаги цемент заводи, Кобдадаги авторемонт устахоналари сингари ўнлаб янги йирик саноат корхоналари ишга туширилди ва маҳсулот бера бошлади. . Бизнинг халқимиз, деб таъкидлайди «Унэн» газетаси, бу ютуқларни Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар кўрсатган бебаҳо қардошлик ёрдамининг чинакам самаралари деб ҳисоблайди.

●

Венгрия

Будапештда қурилаётган метро эскалаторлари учун совет ускуналари ортилган биринчи транспорт бу ерга келди. Биринчи навбатда қуриладиган станцияларда Совет Иттифоқидан сотиб олинган 15 эскалатор ўрнатилади.

Будапештдаги метро 1970 йилда ишга туширилади.

(ТАСС).

УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИДА

Яқинда Қўйлиқда фойдаланишга топширилган янги 3-уйсозлик комбинати ишлаб чиқараётган маҳсулот-йиғма панель уй деталлари шаҳримиздаги қурилишларда кенг қўлланила бошлади. Энг замонавий лойиҳа бўйича қурилган ва кўпгина ишлаб чиқариш процесслари механизациялашган бу уйсозлик комбинатида меҳнат жараёнлари электрон бошқарув пультларининг ёрдами билан амалга оширилади. Иш якунларини ҳисоблаш эса янги прогрессив усул орқали бажарилади. Шу кеча-кундузда бу янги комбинат конвейерларидан чиқаётган йиғма панель уй деталлари қурилиш майдонларига пешма-пеш жўнатиб турилибди.

Суратда: вертикаль панеллар тайёрлаш цехида бетон қоришмаси механизациялашган мослама ёрдами билан ағдарилмоқда.

● ИНСТИТУТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтида партия тарихини илмий ишлаб чиқишни координациялаш билан шуғулланувчи республика кенгаши ташкил этилган эди. Кенгаш олий ўқув юртлари КПСС тарихи ва илмий коммунизм кафедраларининг тадқиқот ишларидаги тарқоқликни тугатиш имконини беради. Кенгаш тавсиясига кўра бир темада, унча актуал бўлмаган темалар устида иш олиб боришга барҳам берилди, олимларнинг диққат-эътибори муҳим тарихий - партиявий проблемаларга жалб қилинди.

Кенгаш илмий ишларни мақсадга мувофиқ планлаштириш ва координациялаш билан шуғулланибгина қолмай, айни вақтда тадқиқотчилар учун партия тарихи проблемалари бўйича консультация маркази сифатида тобора катта аҳамият касб этмоқда, уларнинг ишларига ёрдам бермоқда. Сўнгги уч йилда тарихий-партиявий темалардаги илмий тадқиқотлар сонининг икки баравар ошганлиги кенгаш фаолиятининг кенг қулоч ёйганлигидан дарак беради. Ҳозирги вақтда саксонта докторлик ва 245 та кандидатлик диссертацияси тайёрланмоқда.

Партия тарихи илмий ишлаб чиқишни координациялаш билан шуғулланувчи кенгашнинг навбатдаги мажлисида кенгашнинг ҳар томонлама фаолияти муҳокама қилинди. Кенгаш раиси тарих фанлари доктори М. Ваҳобов сўнгги бир ярим йил ичида кенгаш қилган ишлар тўғрисида ҳисобот берди. Илмий тадқиқотларнинг тематик плани тасдиқланди. Ижтимоий фанларни янада ривожлантириш ва коммунизм қурилишда уларнинг ролини ошириш тадбирлари тўғрисида КПСС Марказий Комитети қабул қилган қарор асосида илмий тадқиқотларнинг илмий ва ғоявий-назарий даражасини ошириш тадбирлари кўрилмоқда.

Кенгаш президиумида кенгаш координациялаш учун олган докторлик, кандидатлик диссертациялари ва монографиялар рўйхатини нашр этиш топширилди.

(ЎзТАГ).

Тошкент ГРЭСи республикамиздаги энг йирик энергетик манбалардан бирдир. Табиий Бухоро гази билан ишловчи бу ГРЭС йил сайин кенгайиб бормоқда.

СУРАТДА: илғор монтажчилардан В. Монанов ва Е. Самолдин ўртоқлар ГРЭСнинг навбатдаги блоки қурилишида монтаж ишларини бажармоқдалар.

Н. Мухаммаджонов фотоси.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

\+ + +

Сабзавот кўчати

САМАРҚАНД. Далаларни қор босган, Самарқанд районидаги сабзавотчилик хўжаликларининг парникларида эса эртаги карам кўчати униб чиқди. «Зарафшон», Энгельс номли колхозларнинг парникларида эса эртаги карам кўчати униб чиқди. «Зарафшон», Энгельс номли, «Гулистон», «Победа» колхозлари карам кўчати ўтказишни ҳаммадан олдин тугаллаган эдилар. Бу хўжаликларнинг деҳқонлари ҳозир ғуж кўчатларни кўчириб ўтқизмоқдалар.

Бу йил ана шу ерда эртаги карам майдони анча кенгаймоқда.

Қуйимозор сув омбори

Қуйимозор сув омборини сув билан тўлдириш янги йил арафасида тугалланди. Бу сунъий денгиз Қизилқумда барпо этилгандан буён биринчи марта 400 миллион куб метр Амударё сувини қабул қилди.

Қуйимозор сув омбори Бухоро воҳасидаги шўрхок ерларни ювиш учун сув оқиза бошлади. Кўкламгача 160 минг гектар майдоннинг шўрини ювиш лозим. Айни маҳалда Қуйимозор экинзорларини қишда суғориш учун сув бера бошлади. Яхоб бериш деҳқонларга экинзорларни қўшимча суғормай чигитни ундириб олиш имконини беради.

Каттақўрғон, Каркидон ва бошқа сув омборлари ҳам сув билан тўлдирилмоқда. Бу сунъий денгизларда сув сатҳи узлуксиз кўтарилиб бормоқда.

Пландан ташқари маҳсулот

ҚЎҚОН. Қўқон суперфосфат заводининг коллективи беш йилликнинг учинчи йилида пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Химиклар қўшимча ўнлаб тонна минерал ўғит бердилар. Алексей Ильичов сменаси янги йил вахтасида астойдил меҳнат қилди. Смена коллективи пландан ташқари анчагина аммонийлашган суперфосфат ишлаб чиқарди.

„ТОШКЕНТ ОКШОМИ" аҳоли хизматида

● САКСОН ОТАГА ХАТ

ВАЪДАНИНГ ЧЕКИ БОРМИ?

Қадрли Саксон ота! Сизнинг ёрдамингизга муҳтож бўлиб қолдик. Шунинг учун ҳам биз, Тошкент шаҳар, Октябрь район Сағбон кўчасининг 11-проездида яшовчилар ва собиқ «Коммунизм» колхози территориясидаги шифохона ходимлари ўтган оқшом бир ерга йиғилишиб, истиқомат қилаётган жойимизда юз бераётган аҳвол ҳақида куйиниб гаплашдик. Дилимиздаги гапларни биз ҳикоя қилайлик, Сиз қулоқ солинг, отахон.

Биз яшаётган жойда илгари бўлган кичик кўчаларнинг озодалиги, унинг икки томонига ўтқазилган, соя ташлаб турган мевали ва манзарали дарахтларга қараб завқланарди. Қад кўтарган замонавий уйларда яшаган аҳоли водопровод сувлари билан таъминланган, хонадонлар радиолашган эди. Эҳ-ҳе гапирай десак, гап кўп, отахон. Балки Сиз, шундай яхши яшаётган экансиз, хўш нимадан ранжияпсиз, чироғим, дерсиз. Ҳамма гап ана шунда-да. Кўчамизда бўлган кичик биз юқорида айтган манзаранинг ўндан биринчи ҳам кўрмайди. Кўчалар ўйдим-чуқур, дарахтлар онда-сондагина учрайди, сим ёғочлар қийшайган, симлар узилган, кўчани ёритиш учун ўрнатилган лампочкаларнинг бирортаси кўнгил учун ҳам ёнмайди, водопровод суви ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Биргина касалхона биноси олдига ўрнатилган водопровод колонкаси ҳам ишдан чиққан.

Сиз, отахон, ушбу сўзларни ўқиб, кўчанинг бундай ачинарли аҳволга тушиб қолганига кимлар ва нималар сабабчи бўлган, деб сўрарсиз. Шаҳримизда табиий офат рўй бергач, биз яшаётган жойлар колхоз ихтиёридан шаҳар ихтиёрига ўтказилди.

Орадан кўп ўтмай, яъни 1966 йилнинг май ойларидан бошлаб, 2-«Таштрансспецс т р о й»нинг В. С. Штрамиль раҳбарлигидаги 7-бошқармаси шоввозлари келиб кўчага магистраль канализация қувурини ётқиза бошладилар. Кўча ёқасидаги дарахтлар қўпорилди, янчилди, дарахтлар тагидан ўтувчи ариқлар кўмилиб кетди, радио симлардан номнишон қолмади, кўчани ёритиш учун қўйилган чироқлар ва водопровод трубалари ишдан чиқди, йўлга тўшалган тош-шағалдан ҳеч вақо қолмади.

Қурувчи ва монтажчилар қувурларни ётқизиб, чуқурлар кўмилгач, энди кўчамиз асли ҳолига келаркан-да, деб турган эдик. Бироқ бу севинчимиз ҳам узоққа бормади. 1966 йилнинг сентябрь ойи охирларидан бошлаб Газ ва нефть қувурларини ётқизиш трестининг 2-бошқармаси қурувчилари (бошлиғи ўртоқ Трифеев) яна кўчани кавлаб, қўшалоқ қувурлар ётқиза бошлашди. Бу иш ҳанузгача давом этиб келяпти.

Ўтган йил қишда роса қийналдик. Кечалари зим-зиё кўчадан айниқса қор, ёмғир ёққанда ўтиб бўлмайди. Ҳаммадан ҳам чол-кампирларга, болалик аёлларга, мактаб ёшидаги болаларга қийин бўлди. Чунки, кўчамизнинг бошидан то 40-автобуснинг «Коммунизм» бекатигача бўлган жойнинг лоақал бир томонида пиёдалар учун тротуар йўқ. Агар қиш пайтида бу ерда яшайдиган хонадонларда бирор бахтсиз ҳодиса рўй берса борми, ишончимиз комилки «тез ёрдам», «ўт ўчириш» машиналари кўчага асло киролмайди.

Хўш, бу аҳвол қачонгача давом этади. Биз юқоридаги аҳволни баён этиб, қурилиш ва монтаж ишлари суръатини жадаллаштиришни илтимос қилиб, 1966 йилнинг ноябридаёқ Октябрь район ижроия комитетига ва юқорида номлари зикр этилган қурилиш ташкилотларнинг раҳбарлари — Штрамиль ва Трифеев ўртоқларга ариза билан мурожаат қилгандик. Бу ташкилотлардан келган акаларимиз ваъдани қуюқ қилиб, қўйиммизни пуч ёнғоққа тўлдириб, алдаб кетишди.

Шу ваъда берилгандан бери мана иккинчи қишни ҳам ўтказяпмиз...

Ҳурматли Саксон ота! Ҳамма умидимиз энди Сиздан. Кўчамизнинг бир томонида тротуар қилиш, уни чароғон этувчи лампочкалар, битта автомат телефон ўрнатиб беришда бизга ёрдам беринг. Қурилиш ишларини орқага суриб, бугунги ишни эртага сураётган юқоридаги ташкилотларнинг раҳбарларига ҳам ўзингиз икки оғиз гапириб қўйинг, зора Сизнинг сўзларингизни инобатга олишса.

Аҳоли талаби билан хатни ёзувчи:

М. ҲАМИДОВ,
Х. ШОРАҲМЕДОВ.
Жами 20 имзо.

● Элга хизмат— олий ҳиммат

МИЖОЗЛАР ХУРСАНД

— Меҳнат ютуқларимизни сўраяпсизми? —комбинат директори Қ. Сатторов қўлидаги қаламни стол устига оҳиста уриб-уриб қўяр экан сўзида давом этди:— Ютуқлар сари интилсангиз, шунга яраша меҳнат қилинса, шубҳасиз самараси ҳам чакки бўлмас экан. Юбилей йилида 3-ҳаммом-кир ювиш комбинатимиз коллективи эл-юрт ҳурматини қозониш учун бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилди. Натижада 450 тонна кир қабул қилиб олиш ва уни ювиб эгаларига қайтариш йиллик планимизни 10 сентябргача бажариб қўйдик. Янги — 1968 йилгача эса планга қўшимча 160 тонна кир қабул қилиб олиб, уларни ўз вақтида ювиб-тозалаб, эгаларига қайтардик.

Директор комбинат кир ювувчиларининг меҳнат ютуқлари ҳақида яна кўп нарсаларни гапириб берди. Янги йилнинг дастлабки кунидан бошлаб эса ўтган йилги ютуқларни мустаҳкамлаш учун янада тезкорлик ва тадбиркорлик билан ишлаётганликлари ни айтди.

Биз комбинатни айландик. Мана, қабул пункти. Нафиса Юсупова билан Хосият Акбароваларнинг қўлига тегмайди. Бу икки аёл турли ташкилот ва хонадонлардан келтирилган кирларни ҳисобга олиш, саралаш ва кир ювиш цехига элтиб бериш каби ишларни тезкорлик билан бажаришмоқда.

Кир ювиш цехида «Харьков» маркали иккита машина ишлаб турипти. Фотима Зияхонова билан Нюра Федосеевалар бу машиналарнинг тилига жуда яхши тушуниб олишган. Уларнинг ҳар бири 45 минутда 25 килограммдан кир ювиб чиқармоқдалар.

Комбинатнинг дазмоллаш цехида ҳам меҳнат авжида. Олти аёл тезкорлик билан ишлаб, кўз очиб-юмгунча уч-тўрт материални дазмоллаётир.

— Цехимиз кунлик нормани пландагидан ошириб бажармоқда— дейди цех бригадири Набира Бозорова,—айниқса, Зоя Сахибоева дазмоллашда ҳаммамизга намуна бўлмоқда.

Набира опа бошлиқ дазмолчи аёллар шундай уста бўлиб кетишганки, уларнинг олтин қўлларида дазмол гўё машинадай ҳаракат қилади. Ана шулар туфайли ҳам цех ишчилари ҳар куни 2—3 тонналик материалларни сифатли дазмоллаб эгаларига топшириладиган складга ўтказишяпти.

Цехда иккита машина ҳам бор. Бу машиналар ҳўл материалларни қуритиб дазмоллаб ҳам беради. Аммо бу машиналар ипли материалларнигина қуритиб, дазмоллайди. Ипак ва духоба материаллар эса қўлда дазмолланяпти. Шу сабабли ҳам муваффақият омили ҳисобланган бу машиналарда умумий ётоқхона, меҳмонхоналардан келтирилган ипли материалларгина қуритиб, дазмолланяпти.

Октябрь районидаги 3-ҳаммом-кир ювиш комбинати коллективи аҳолига хизмат кўрсатишни янада яхшилаш учун курашаётир. Ҳозирги кунда мазкур комбинатнинг Чиғатой, 7-ҳаммом қошида, 4-шаҳарчада ва Ҳамза театри қаршисида, жами беш ерда қабул пункти бор. Лекин бу билан чегараланмаган комбинат умумий ётоқхоналарга, меҳмонхоналарга машина юбориб, кир материаллар олиб келишни йўлга қўйди. Бу усул меҳнаткашларимизга катта фойда бермоқда. Улар ўзлари овора бўлмай, материалларини ювдириб оляптилар. Бу ишга ажратилган иккита автомашина комбинатга узлуксиз кир материаллар келтириб турипти.

Янги йилдан бошлаб мижозларга яна бир қулайлик яратиб берилди. Кимнинг комбинатга келиб-кетишга вақти бўлмаса, телефон қилади. Қўнғироқ қилувчининг кўрсатган адреси бўйича уйига бориб материаллар олиб келинади.

Кирлаб қолган кийим-бошларингиз, буюмларингиз бўлса, 43562 номерини теринг. Уйингизга комбинатдан одам бориб, ҳожатингизни чиқаради.

С. МИРЗАЛИЕВ.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти йил сайин кенгайиб бормоқда. Урицкий ва Учительская кўчалари бурчагида жойлашган бу институт ўқув корпуслари энг замонавий лабораториялар, ўқув заллари ва кўргазмали қуроллар билан таъминланган. Яқинда бу ерда шу институт сиртқи бўлимининг янги ўқув корпуси фойдаланишга топширилди.

Суратда: сиртқи бўлимнинг янги ўқув корпуси.

М. Нуриддинов фотолари.

Ер шаридан

ЖАННАТ КИМ УЧУН?

Ғарбдаги турист компаниялари «Ямайкага келинглар, бу тропикдаги жаннатдир. Бу гўзал оролда дам олингиз». Колумбнинг йўлдоши Андрес Бернальд бу орол ҳақида «мен кўрганларимнинг энг гўзали» деб атаган», деб жар солишади.

Ҳа, Ямайка табиати ҳақиқатан ҳам жуда гўзал. Ям-яшил бенанзорлар ва мовий тоғлар. Туристлар учун ҳашаматли меҳмонхоналар. Порт Антонио деган курорт шаҳарчада икки ҳафта «жаннатдагидек» яшагани учун ҳар бир оиладан уч минг доллар олинади. Бой муҳожирлар икки ҳафта яшаганликлари учун ямайкаликлар оиласи бутун бир йил давомида сарфлайдиган пулни тўлайди.

Йўқ, ямайкаликлар учун уларнинг ўз ороллари мутлақо жаннат эмас. Шунинг учунми, оролдаги энг оммавий қўшиқлардан бирида:

Каптар каби қанотим
бўлса,
Учиб кетган бўлардим.
Узоқларга учиб бориб,
Жуда, жуда узоқда
Тинчим топган
бўлардим...

деб куйланади.

Чиндан ҳам Ямайка ороли аҳолисининг кўпчилиги ночор кун кечиради. Ҳатто пойтахт шаҳар Кингстонда ҳам кулбалар кўп. Мамлакатнинг икки миллионли аҳолисининг ўндан тўққиз қисми ночорликда ҳаёт кечирмоқда. Ҳар беш ямайкаликдан бири ишсиздир. Айниқса, негрлар оролда жуда қашшоқликда яшайдилар. Имтиёзли озчилик эса асосан инглиз мустамлакачиларининг авлодлари, ишбилармон янкилар ва маҳаллий бойлардир.

1962 йилда Ямайка мустақил давлат деб эълон қилинди. Жануб осмонида янги мамлакатнинг қора-яшил байроғи ҳилпиради. Янки янги мустамлакачиларнинг тобора ўсиб бораётган ўзбошимчалиги Британия мустамлакачилари қолдириб кетган оғир меросга қўшимча бўлди.

Оролда аграр масала жиддийлигича қолмоқда. Минглаб деҳқон оилаларининг ери йўқ. 113 минг 240 фермер оиласининг ҳар бирига ўртача бир акрдан сал кўпроқ ер тўғри келади. Шу билан бир вақтда 350 бой плантаторнинг ҳар бирида ўртача 2200 акр ер бор. Инглиз мустамлакачиларини н г авлоди бўлган плантатор Дуглас Воган ўзини «камситилган» деб ҳисобламоқда: унинг ери «бор-йўғи» 580 акр. Ахир у юз минг бошлаб банан ва ярим миллионлаб кокос ёнғоғи олмоқда. Албатта, истеъфодаги майор учун Ямайка «ер юзидаги жаннат». Лекин унинг ерида ишлаётган батраклар Ямайкани ўзлари учун жаннат деб билмайдилар.

Ямайка қадимдан ўз роми билан шуҳрат қозонган. Бу шуҳратни инглиз плантацияларида шакар қамиш ўрган қора танли қуллар яратганлар. Бу ерда қулчилик фақат 1838 йилдагина расмий жиҳатдан бекор қилинган.

Ҳозир эса Ямайка ромдан ҳам кўпроқ боксит билан машҳурдир. АҚШ монополиялари боксит қазиб чиқариш билан чегараланмай, Ямайка экономикасининг бошқа асосий тармоқларини ҳам контрол қилишга уринмоқда. Камтарона ҳисобларга қараганда, қора молларнинг катта подаси ва экин экиладиган ерларнинг тахминан 5 проценти Америка компанияларига қарашлидир. АҚШнинг оролдаги капитал маблағи 4 миллиард долларга етди. 1968 йилда эса яна кўпайиши кутилмоқда.

Америкалик бизнесменлар билан бирга Вашингтоннинг турли идора ва муассасалари вакиллари оролга келмоқда. Марказий разведка бошқармаси бўлимларидан бири бўлган «Тинчлик корпуси»нинг 135 аъзоси бу ерда актив ҳаракат қилмоқда. АҚШ Ямайкани Америка давлатлари ташкилотига киришга ундаб, уни Ғарбий ярим шардаги ўз сиёсати доирасига тортишга уринмоқда. Мамлакатнинг яқинда эришган мустақиллигига империализм соя солиб турибди.

Лекин ямайкаликлар АҚШ империализми моҳиятини яхши биладилар. Шунинг учун ҳам Кингстон ва оролдаги бошқа шаҳарлар кўчаларида «Янкилар, уйингизга жўнаб қолинг!» деган ёзувлар тез-тез пайдо бўлмоқда.

Ю. ГВОЗДЕВ.
(АПН).

● Жаҳон матбуоти саҳифаларидан

БУНДАЙ ЁРДАМ КИМГА КЕРАК?

МОГАДИШО. (АПН мухбири). Маҳаллий матбуот Америка Қўшма Штатларининг Сомали Республикасига муносабатини кескин танқид қилмоқда. Масалан, «Нейшн» журнали ўзининг охирги сонида шундай деб ёзади: «Американликлар, Сомали ҳукуматининг Кения ва Эфиопия билан муносабатларни нормаллаштириш, чегара можаросини тинч йўл билан ҳал қилиш воситаларига қарши мамлакатда шов-шув юзага келтириб, ҳар қандай йўлдан ҳам хазар қилмасдан маҳаллий аҳоли ўртасида миллий адоват оловини ёқмоқдалар, янги уруш оловини очмоқчилар».

«Нейшн» ўзининг бошқа мақоласида, АҚШнинг Сомали Республикасига иқтисодий ёрдам деб аталган, аслида АҚШ томонидан 7 йил аввал Могадишодан сал нарида ташкил этилган «Экспериментал марказ»нинг фаолиятини таъкидлайди журнал, бу марказдан жуда кўп нарса кутган эдик.

Илмий-текшириш ишларига ажратилган маблағлар, американликларнинг ҳаддан ташқари юқори даражадаги маошларига, уларнинг бу мамлакатда бўлишлари билан боғлиқ бўлган бошқа харажатларига сарфланмоқда. Американликлар, деб кўрсатади журнал, Сомалининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун ажратилган маблағнинг 70 процентини ўзлари ямлаб юбормоқдалар. «Бундай ёрдам кимга керак?» — деб сўрайди журнал.

Бу ажойибона кўринаётган кема адмирал Нельсон флагманидир. У Трафальгар денгизидаги қор жангида қатнашди. Қор бўрони кемага афсонавий «ҳусн» берди. Кучли қор бўронларидан кейин Портсмут шаҳри Англия пойтахтидан узилиб қолди. Автомобиль шосселари ва темир йўлларда ҳаракат қийинлашди.

ЮПИ — ТАСС фотоси.

СЕРҲОСИЛ УРУҒ

ҚАРШИ. Қашқадарё областининг хўжаликларида ғўзанинг «133» янги перспектив навини ишлаб чиқаришга жорий этиш якунлари чиқарилди. Бу навни Андижон областининг селекционерлари етиштирган эдилар. Ўтган йили бу нав дастлабки 400 гектар майдонга экилиб яхши натижа берган эди. Ана шу нав пахта толасининг пишиқлиги ва узунлиги жиҳатидан ингичка толали пахтага яқин бўлиб, Қашқадарё областининг колхоз ва совхозларида районлашиб қолди. Қарши ва Ғузор даштларининг табиий шароитлари бундай ғўзаларга айниқса мос бўлиб тушмоқда. Бу ердаги тупроқ, иқлим шароитлари ғўзаларнинг тез ўсишига ёрдам бермоқда. Қуриб битказилган Пачкамар сув омбори ва бу ергача қазиб етказиладиган Қарши магистрал канали пахтазорига сув беради.

ГАЗЕТХОН ИЛҲОМЛАРИ

Дўстлик нақадар қудратли куч. Дўстларимиз қанчалик кўп бўлса, шунчалик яхши. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг студентлари буни жуда яхши биладилар. Бу ерда бир неча миллат болалари аҳиллинда илм чўққилари сари интилмоқдалар. Яқинда фотомухбир Н. Муҳаммаджонов улар орасида бўлиб, сиз юқорида кўриб турган суратни олиб келди ва уни «Вьетнамлик қиз ТошДУ студентлари даврасида» деб атади.

ЛИРИКА

СЕВСАМ СЕНИ

Этма айб, севдим десам, севсам сени,
Ҳусни гулсан боғ аро, билсам сени,
Гул десам ҳуснингни тўлгайму кўнгил,
Ҳар чамандан, билмишам, кўркам сени.
Қалб билан бердим салом кўрган замон,
Завққа тўлдим бўлганингда меҳрибон,
Энди сенсиз бўлмагайман ҳеч қачон,
Шодлигим, бахтим дедим, эркам, сени.
Уйда биз, меҳнатда биз шод, бахтиёр!
Куйласак хуррам ҳаётинг завқи бор.
Ёзди Сабрий қалб қўшиғин, эй нигор,
Ишқ-вафода кўрмишам маҳкам сени.

● ●

БЎЛМАС

Инсон қўли айлар чўлларни бўстон,
Инсонлар шаънига ёзилар достон,
Элга лойиқ бўлмадингми, эй инсон,
Дунёда бор-йўғинг бир кунча бўлмас.
Ўсиб, танимасанг оқни, қорани,
Сийнангга қўнрсин битмас яраси,
Меҳнатдан аясанг тандаги жонни,
Лаззатинг шам ёниб ўчганча бўлмас.
Меҳнатни бахт билдим,
топдим шараф-шон.
Ёруғ диёрнмга қалбимдир ошён,
Сабрий, қилолмасанг халқингни шодмон,
Ёзганинг музга сўз ёзганча бўлмас.

Насрилло САБРИЙ,
илмий ходим.

ҲИКОЯ

Кутубхонадан эндигина олган китобни варақлар эканман, орасидан буклоғлик оқ қоғоз чиқиб қолди, очиб кўз югуртирдим. Бу шунчаки «қоғоз» эмас, аллакимнинг юрак сўзлари битилган хат эди. Қизиқиб қолдим. Мактубнинг бир неча сатриёқ фикр-хаёлимни ўзига тортиб, бутун вужудимни титратди, кўзим жимирлашиб, ўқиб чиқдим:

«...Журъат ака, наҳотки, мен энди бахтсизлик балосига учрасам, умид осмонида покиза қалб, орзу-ниятлар билан эркин парвоз қилиб юрган қушнинг кутилмаганда ўнг қаноти синса, ахир, сиз менинг қанотим эдингиз-ку, шундай эмасми? Ёдингизда бўлса, сиз изҳор қилган севгига жавобан, кўнглимда сиздан бошқани дермидим, деб турсам ҳам, сиртимда қизлик ориятим йўл бермай «рад» қилганимда, сиз: «Малоҳат, барибир мен ниятимга етишим керак, муҳаббат тошда гул ундиради, дейдилар, ўз севгим билан сизнинг юрагингизга йўл топа олурман деган умиддаман»,— деган сиз эмасмидингиз? Соддалик қурсин, шу каби суҳбатларимизнинг бирида «бахтиёр» қизларнинг биттаси мен бўлсам керак» деган эдим-а, афсус!

Майли, Журъат ака, бахтли бўлинг, мен сизга хеч қачон ёмонликни раво кўрмайман, ўша сизга унашилган бахтиёр қиз ҳам сизни мендек сева олсин-у, лекин мен кўрган тақдир мушкулотига асло йўлиқмасин. Айтинг, Журъат ака, мен ҳамма нарсадан хабардор бўлсам ҳам, ўзимга ҳар қанча далда берсам-да, нега менинг бу қурғур юрагим итоат этмай, керагидан ортиқ уради. Билмайман, бу муҳаббатнинг кучли бўронимикин-а?... Хайр».

Номаълум хат мени қаёқларга олиб келди шу топда. Эҳ, қаёқдан ҳам менинг қўлимга тушдинг, сен мактуб?! Битиб-битмай қолган дил ярасини тағин янгиладинг-ку! Эгасини топмай, китоб бетлари орасида «сир» сақлаган муҳаббат мактуби, ундаги номард, вафосиз йигитнинг қилмишлари, бечора қизнинг соф севгиси-ю, ушалмаган орзуси, барча-барчаси, ҳар бир нуқта сўзлаётгандай эди.

Қўлимда хат, ўзимни қандайдир сеҳр пардаси чулғаб, ҳушимни ўғирлаган. Бўлиб ўтган воқеалар бирма бир кўз ўнгимда гавдаланиб, кўзларимни бир нуқтага тикдим:

...Қоравой, қўшни хотин-у, Меҳри хола.

Биз Қоравой билан бир-биримизни севар эдик, бироқ айримлардек тез-тез учрашмай, аҳён-аҳёндагина кўришиб турардик. У заводда ишлар эди.

Уйимиз бир маҳалла нари бўлса ҳам, негадир худди биров сезиб қолиб, таъна қилаётгандек, учрашган кезларимиз ҳам тез хайрлашардик. Умуман, бизлар ўта тортинчоқ эдик.

Ёзнинг жазирама июнь ойлари, 10-синфни тугатиб, «дам» оляпман. Медицина техникумига ҳужжатларимни топшириб қайтаётсам, қаердандир Қоравой чиқиб қолди. Бу мени ҳайратга солмади, чунки биз кўпинча шу тарзда учрашиб қолардик. Негадир у кўзимга бошқачароқ, тўғрироғи, кайфияти йўқдек кўринди.

— Йўл бўлсин?

— Шундай, иш билан...

Ўқишга киришим ҳақида гапиришга журъат эта олмадим, биринчидан, имтиҳонларни топшириб бўлмай бу тўғрида оғиз очишни эп кўрмаган бўлсам, иккинчидан унинг кўнглига бирор нарса келмасмикан, деб сир тутдим. Пиёда сўзлашиб кетдик. Ниҳоят Қоравой:

— Фарида, мен кетмоқчиман, сиз билан хайрлашгани келдим, мендан яширсангиз ҳам, ўқишга кираётганингиздан хабардорман, қизлар билан техникумга кириб кетаётганингизда дарахт тагида кузатиб турган эдим, нега сир сақлайсиз? — деб қолди.

Лола рангини олдим шекилли, хижолатдан Қоравойнинг ўзи қутқарди:

— Хечқиси йўқ, жуда хурсандман, муваффақият!

Ўзимни тутиб олиб:

— Қаерга кетмоқчисиз? Тинчликми? — дедим.

— Армияга, эртага жўнайман.

Мен унга ортиқча сўз қотмадим, нега десангиз, эртага армияга кетаётган киши шу бугунгина айтса, деб жаҳлим чиқди. Қоравой бу ҳолатимни сезди-да, изоҳ берди:

— Биринчи сизга айтишим, уйдагилар ҳали билишмайди.

— Наҳотки, эртага жўнайдиган одам ҳеч кимга билдирмаса, бу қанақаси?!

— Хечқиси йўқ, ўлгирамиз, лекин Фарида... очиғини айтсам, фақатгина умид, ишонч билан жўнасам, бас.

Ёнимда илгариги тортинчоқ, уятчан йигит эмас, ўзини анчагина тутиб олган, гап-сўзлари бурро, етилган севги эгасини кўриб турибман. Нима жавоб қилай, хафа қилиб қўймасмиканман уни? Қоравойнинг феъл-атворини яхшигина билганимдан ўзига монанд сўз топиш ўйидаман-у, у бўлса, сабрсизлик билан:

— Мунча кўп ўйлаб қолдингиз, ёки планлар бошқачами? — деб қолса бўладими. У бу гапни шундай дарғазаб оҳангда айтдики, мен ялт этиб Қоравойнинг кўзига тик қарадим. Кўнглим аллақайдай бўлиб кетди, мен учун унинг кўзларини ёшли ҳолатда кўришнинг ўзи жуда оғир эдида.

— Қоравой ака, сиз менинг планларимни шу пайтгача билмасангиз... — мен ортиқча гапира олмадим.

Қоравой қаноатлангандек енгил нафас олди, қўлимни аста тутиб:

— Фарида, менга қаранг,— деди секин.

Мен унинг қоп-қора кўзларига боқдим. Бу гал ҳалиги ҳалқоб бўлиб турган шудрнинг доначалари думалаб тушган эди.

— Хайрият, энди бемалол отни қамчиласак бўлади. Раҳмат, беҳад хурсандман.

— Чавандозларга оқ йўл,— дедим унга қўлимни узата туриб, — мен сизни эртага кузатгани чиқа олмайман, таниш-билишлар... хафа бўлманг, Қоравой ака.

— Тушунаман. Тез-тез хат ёзиб турсангиз бўлгани.

Қўлимни унинг бақувват бармоқлари орасидан беозор ажратиб олдимда, бўлғуси солдатни тезроқ уйига боришга ундадим. У итоаткорлик билан термулиб, умид порлаб турган чиройли кўзларини жовдиратиб хайрлашди. Ҳа, юрагимнинг аллақаери жиз этиб у билан хайрлашиб қолдим.

...Қоравойдан тез-тез хат келиб, ўқишларим, янгиликлар ҳақида сўраб турарди. Айниқса, унинг битта хати мени анча ташвишлантирди, анчагача хавотирланиб юрдим. Қоравой ёзибди: «Фарида, билмайман, бу ернинг иқлимига кўника олмадимми, ҳар қалай бир оз тобим бўлмай, госпиталда ётиб чиқдим. Шу пайтларда сизнинг биргина суратингиз менинг қанчалик руҳимни кўтариб, мадад берганини билсангиз эди, ёстиғим тагида сақлаб, ҳар доим, ишонасизми, ҳар минутлар сайин қўлим беихтиёр ёстиқ остига бориб қоладн. Хавотир олманг, ҳозир жуда соғломлашиб кетганман. Мен сизга атайин кейинроқ ёзаяпман».

Кунлар бир-бирини қувлаб, оқар сувдек ўтиб борар, уч йиллик техникумни ҳам тугатаётибман. Бироқ, охирги пайтларда Қоравойдан хат келмай қолди, бировлар орқали уйидан суриштирай десам, биз индамаслар ҳеч кимга билдирмаганмиз, ҳатто, Қоравойлар қўшниси — дугонам Тоҳира ҳам бу сирдан бехабар эди. Бора-бора хавотирлик ўрнини чалкаш фикрлар эгаллаб, Тоҳирани кўриш баҳонасида уларникига йўл олдим. Бу даргоҳ менга қадрдон бўлиб қолгани учун тўғри кириб бораверднм. Эшикдан кираверишда ўнг қўлдаги супага тўшалган янги пояндоз-у, хонтахта устидаги майда-чуйда нарсалардан бирор меҳмон келиб кетгани маълум бўлиб турибди, ҳовли юзида ҳеч ким кўринмасди.

Тоҳирани чақирмоқчи бўлиб турган ҳам эдимки, нарироқдаги уйларидан хотин кишининг товушини эшитиб қолдим. Қай қулоқ билан эшитайки, бу Меҳри холанинг овози эди. Бутун вужудим билан тингладим, гап Қоравой ҳақида борарди, лекин орамиз сал узоқроқ бўлгани учун аниқ бирор сўзни илиб ололмай хуноб бўлдим. Уятни йиғиштириб, яқинроқ силжидим. Вой шўрим, нега мени тилга олишяпти! «Тўхта, Фарида, оғирроқ бўл», — дедим ўзимга ўзим, яна қулоқ солдим. Меҳри холанинг гапларини баралла эшитдим.

— Ўғлимнинг ёзган хатларини қаранг, ўша сепкил қизга. Ҳе, номинг ўчкур мултони. Ўғлимнинг бошини айлантириб олипти-да, мегажин. Билиб қолиб, почтачидан ҳар гал унга келган хатни олиб қоламан. Айланай овсин, не умидлар билан ўғил ўстирдим, менинг ҳам орзу-ҳавасим, умидларим кўп худодан. Ахир, синглимнинг попукдаккина қизининг этагини маҳкам ушлаб ўтирибман-а, келин қиламан деб. Қани, ўғлим чиқсин, чизиғимдан чиқсин-чи, оқ қилиб юборарман...

Мен гапнинг қолганини эшита олмадим, қулоқларим битиб қолгандек гарангсидим, мажолим қуриб, секин орқамга қайтдим. Чайқалиб борарканман, қаерда, қаёққа кетаётганимни билмайман. Энди нима қилдим, Қоравой?! Хатларинг локайд почтачининг айби билан эгасига тегмаётган экан-да! Ўжар холанинг бир сўзлигини биламан, наҳотки, севгимизга тўғаноқ бўлсалар? Тўғри, Қоравой Меҳри холанинг кўзининг оқу-қораси, борди-ю, у онасига сўз бермай, орзусига етган пайтида ҳам, менинг бошим таъна тошидан бир умр қутулмаслиги аниқ. Бетимдаги саноқли сепкил—чеҳрам нуқсонини ҳалитдан пеш қилаётган холанинг менга қайнона бўлгандан сўнгги зулмларини эслаб, кўз олдим қоронғулашиб кетди. Ахир, мен ҳам...

Шунақанги изтироблар билан тўкин куз фаслини қандай ўтказиб юборганимни сезмадим, мен бу орада Қоравойга бирор марта ҳам хат ёзмадим. Рангларим синиқиб кетганидан Меҳри холам таъна қилган сепкилларим яна кўпайиб қолгандек эди. Мен гарчи уни, ҳа уни ҳали ҳам юракдан севсам ҳам, она-бола ўртасига совуқчилик туширишни истамадим, барибир бу иш менинг қўлимдан келмас эди ҳам. Ҳатто, Қоравойнинг ҳарбий хизматдан келганини эшитган кунларим қанчалар уни кўргим келмасин, бир-икки оғиз гаплашишни қанчалик истамайин, бари бир, унга сира кўринмадим, «ўйнаб келиш» баҳонаси билан узоққа— қариндошларникига жўнаб кетдим.

...Эшитишимча, холагинам келин излаётган эмишлар. Иложим қанча, ҳар ким ҳам суйган ошини ичади. Оналар «орзу»сига тўғаноқ бўлайми? Таъналардан сирқираб турган нозик юрак худди менга: «чида, ўзингни маҳкам тут, бахтингни топиб кетасан»,— деяётгандек оғир, бир текисда урарди.

Қоравой мендан аллақачон умидини узганлигига имоним комил эди. У, ҳатто, мени: «Бевафо, ўқимишлигидан топдингми, муҳаббат ўғриси, енгилтак»,— деб юрганлигига ҳам шубҳам йўқ эмас. Албатта-да, ахир, у ҳеч нарсадан хабарсиз бўлса-чи, ёки мен нотўғри қилаяпманми, балки у ётиғи билан тушунтирар онасига, кундирар. Аммо мен-чи, мен қандай қилиб у даргоҳда тураман, шунча таъналар билан-а?! Бунинг устига Қоравойнинг мени бирор марта йўқламагани-чи, эҳтимол шубҳаларим тўғридир. Йўқ, барибир, қанчалар севги ўтида ёнмайин, қанчалар азоб чекмай, ҳеч қачон бу тўғрида гапирмайман. Майли, менинг соф муҳаббатим дилимда тугён ураверсин-у, тилим лол бўла қолсин!

Ҳа, Қоравой айтса-айтмаса, мен «бевафо»лик қилдим. Орқаворатдан билиб юриб, совчи қўйган нотаниш йигитга, бахтимдан кўрдим деб розилик бериб юбордим. Тақдир, менга нимани ато этсанг эт, майли, кўрай, турмуш ўртоғим ким бўлмасин, ҳурмат қиламан, фақат хўрланмасам бас, деб нола қилдим.

...Мана шу воқеадан буён ҳам саккиз йил ўтиб кетибди-я, икки ўғил, бир қизчамиз бор, ўртоғим қурилиш инженери, тотув яшаймиз.

Китоб орасидаги мана шу бир варақ мактуб қалбим яраларини қайта янгилаб, гапирмоқчи бўлмаган гапларимни сўзлатди, ҳатто, қоғоз бетига туширишга мажбур этди. Шунингдек, бу хат, аввало ўзимнинг ўша пайтдаги иродам кучсизлигидан, ўз ғуруримни севгидан устун қўйганимдан, қолаверса Меҳри холагинамдан яна бир бор қаттиқ ранжитди. Барибир, қанчалар бахтли яшамай, қалбимда оловланган ёшлик йилларининг энг жўш урган дамларидаги муҳаббат шуъласини сўндиролмайман, у саҳий кузнинг шабнамидек мусаффо.

Маҳфуза СОБИРОВА,
ТошДУ студенти.

Тошкент

Келинг сайру тамошога
ажаб бир хушҳаво Тошкент.
Кишига бахш этар ҳар лаҳза
завқ ила сафо Тошкент.
Бўлиб булбулга маскан
боғлари салқину ораста,
Кутиб олгай очиқ чеҳра билан
деб марҳабо Тошкент.
Тўкиб савлат дарахтлар,
жилва айлар боғда япроқлар,
Чаман ошиқ бўлиб ҳуснига дер:
нозик адо Тошкент,
Қисиб кўз кўкда юлдузлар,
боқиб Тошкент жамолига,
Демишлар: ҳусн ила бизларни
айлар маҳлиё Тошкент.
Гулистонларда ҳар тур гул:
чечаклар тарқатиб хушбўй
Муаттар дил машоми ҳид сочар
шому сабо Тошкент.
Гўзаллик касб этиб дилларга
солди гуфтигуларни.
Табассум бирла яшнаб турган
хўп дилрабо Тошкент.
Бинолар қад кўтарди
зебу оролар бериб ўзга,
Аҳил оилалар манзил қуриб
аҳли вафо Тошкент.
Мунаввар бўлди ҳар бир хонадон
Ильич чароғидин,
Қачонким топди Октябрь
қуёшидан жило Тошкент.
Сабо файз бахш этиб мадҳингни
Рисқул айлади бунёд,
Сени васфингни битмак эрди
дилда муддао Тошкент.

Рисқул ИСҲОҚОВ.

Рубоб чертиб

Ҳали шалоладек йигитлик чоғдан,
Заррача асар йўқ ҳасрату-доғдан.
Тотли хаёл билан кезиб мен боғдан,
Анвойи гул тутиб иссиқ қучоғидан,
Оқила дилбар деб сени ўйлайман.
Чертиб рубобимни сени куйлайман.
Умидим вафодор ёр бўласан, деб,
Ҳижрон тунлари бедор бўласан деб,
Меҳримга оқибат иқрор бўласан деб,
Йўлимга термилиб хумор бўласан деб,
Оқила дилбар деб сени ўйлайман.
Чертиб рубобимни сени куйлайман.
Сайр этгим келади боғдан етаклаб,
Бошингдан гул сочсам дейман этаклаб,
Висолингга ташна қовжираган лаб,
Қуйгансан юракка ўзинг ўт қалаб,
Оқила дилбар деб сени ўйлайман.
Чертиб рубобимни сени куйлайман.
Қўлимдан тушмасайди таранг.
шўхчанг тор.
Бу қалбим торидир сенга интизор,
Сўзлар латофатинг такрору такрор.
Сен борсан, тугалмас завқи-шавқим бор.
Оқила дилбар деб сени ўйлайман,
Чертиб рубобимни сени куйлайман.

Усмон ЖОНГИТОВ.

Ер хоналоги

Тўлиб сой, анҳор.
Дарёлар мавжкор —
Оқаверсин ҳайқириб, майли,
Улар берар нақш,
Ҳаёт этар бахш
Кўрк очаман улар туфайли!
Манглай тери ҳам,
Яшнатар чеҳрам,
Томаверсин одамзот тери.
Гуллаб куламан,
Зарга тўламан,
Инсонгадир ганжимнинг бари!

Самандар ВОҲИДОВ.
Бухоро.

Бахт китоби

Тонг отди-ю, аста турдим ўринмдан,
Кўзим очиб кўкка боқдим завқ билан.
Уйғотдим ёнимда ётган боламни.
— Тур ўрнингдан, тамошо қил оламни,
Қулоқ сол, жон болам, онанг сўзига,
Қуёш нурин сочар сенинг юзингга.
Қадим дамлар тушунмадим фанига,
Энди етдим мактабларнинг қадрига.
Ғайрат билан ўқиб аъло билим ол,
Қизим, ҳурмат кўрай десанг ўқиб қол.
Бахт китоби равшан этган йўлингни,
Етар қайга узатсанг ҳам қўлингни!

Саодат БИБИ ИСЛОМОВА,
кекса ғазалхон.

ЮМОР

— Бундан бир ҳафта илгари сиздан кресло сотиб олган эдим, бугун у бўлак-бўлак бўлиб кетди.

— Эҳтимол унга бирор киши ўтиргандир.

* * *

— Менинг тишим кеча жуда ёмон оғриди.

— Бугун оғримаяптими?

— Билмайман, тиш врачи уни олиб қолган эди.

* * *

Янги уйланган йигит хотини учун супурги сотиб олди. Супургининг уёқ-буёғини айлантириб кўргач, хотини сўради:

— Бунинг инструкцияси қани?

* * *

Браун иккинчи марта уйланди. Сўнг ўзининг жажжи ўғилчасидан сўради.

— Қалай, Сэмми, янги ойинг сенга ёқдими?

— Дада, менимча, сизни алдашибди. У унчалик янги эмас.

Русчадан **Т. Маҳмудов** таржимаси.

Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйи доимо ёшлар билан гавжум. Улар бу ердаги турли тўгаракларда ҳунар ўрганмоқдалар. Санъатда маҳоратларини оширмоқдалар. Яқинда фотомухбир А. Тўраев шу ерда бўлиб, раққоса қизлардан бир группасини суратга туширди.

Мариуш КВЯТКОВСКИЙ.

ПСИХОЛОГИЯ

Ҳажвия

Бўлимимиз ёмон ишларди. Идорамизда энг ёмони эди. Шунинг учун бўлса керак, бизга янги бошлиқ тайинлашди. Янги бошлиқ эртасигаёқ қўл остидагиларини ҳузурига чақира бошлади. Биринчи бўлиб пан Банашек кирди. Бошлиқ қоғозларини бир чеккага суриб қўйиб пан Банашекка стул кўрсатди. Пан Банашек ўтирди. Орага жимлик чўкди. Бошлиқ пан Банашекка синовчан назар билан қараб жим турарди. Пан Банашек асабий йўталди, костюмининг тугмаларини ечди, қадади, яна бир йўталди. Бошлиқ оғзига талқон солгандек индамай унга қараб ўтирарди. Пан Банашек терлай бошлади. Томоғи қуриди. Бир маҳал бошлиқ кўрсаткич бармоғини осмонда ўйнатиб.

— Банашек, пан Банашек! Яхши эмас,—деди.

Пан тошдай қотиб қолди. «У бир нарсани билибди! Лекин нимани билди экан?»

Пан Банашек бошлиқнинг:

— Кетишингиз мумкин,—деган овозини уйқусида эшитгандай бўлди.

Суҳбат тамом бўлгандн.

Иккинчи бўлиб бошлиқнинг олдига пан Куска кирди. Бошлиқ стул кўрсатди. Пан Куска ўтирди. Бошлиқ унга диққат билан қаради-ю, индамади. Пан Куска асабий ўтириб, оёқларини чалиштирди, янги бошлиқ эса унга жим қараб турарди. Пан Куеканинг кафти терлади, кўйлагининг ёқаси бўйнига ёпишди. У оғирлигини бир оёғидан иккинчисига кўчирмоқчи бўлди-ю, аммо оёғини кўтаролмади. Худди ҳар бири бир тонна келарди.

Шунда бошлиқ бармоғи билан пўписа қилиб гапирди:

— Пан Куска, пан Куска!.. Пан Кусканинг рангги оқариб кетди. «Бир нарсани сезганга ўхшайди, — деган шубҳа хаёлидан ўтди,—бир нарсани билади. Лекин нимани биларкин?»

Янги бошлиқ шу тариқа бўлимдагиларнинг ҳаммаси билан танишиб чиқди. Хизматчилар ишга шўнғиб кетдилар. Қоғозлар ва ҳужжат яшин тезлигидек тартибга кела бошлади. Бўлим тезлик билан олға силжиди ва идорада биринчи ўринни эгаллади.

Уч ойдан сўнг директор бўлим бошлиғига мукофот топшираётиб мулойимлик билан сўради:

— Бундай муваффақиятга қандай эришдингиз?

— Энг аввало— одамнинг дилига йўл топа билиш керак,— камтаргина кулиб деди у,—бироқ биринчи галда — психологияни билиш лозим.

Русчадан **Ш. Тожибоев** таржимаси.

АРЗАНДА

Кунлардан бир куни помешчикнинг арзанда ўғли тўсатдан касал бўлиб қолибди. Тезда врач чақиришибди. У келибоқ бемордан сўрай бошлабди.

— Кеча нима еган эдингиз? Ёмғирда қолиб шамоллаганингиз йўқми? Қачон ухлашга ётдингиз?

Арзанда аввал ҳамма саволларга жим жавоб берибди. Охири, у ғазабланиб, жаҳл билан:

— Ҳадеб менга савол бераверасизми? Рецепт ёзиб берасизми, йўқми? — дебди.

Врач эса мулойимгина жавоб берибди:

— Ундай бўлса ветеринарни чақиринг, у ҳеч савол бермасдан, фақат рецепт ёзиб беради.

Немисчадан **И. Тўхтасинов** таржимаси.

Фотомухбир М. Миржалолов йўллаган бу суратда 9-мактабнинг 3-синф қувноқларини кўриб турибсиз. Улар арча байрамларини ана шундай шодиёналик билан нишонладилар.

● *ХАЛҚ СОЗАНДАЛАРИ*

МОҲИР ДУТОРЧИ

Меҳмонлар таклифи билан мезбон қаердандир дутор топтириб келди. Созанда куйни маҳорат билан ижро этар экан, йиғин руҳи яна кўтарила бошлади. Марш тугагач, даврадагилардан бири рақс куйларидан бирини чалишни сўрайди «Тановар»ни бошлар экан:

— Шўхроғидан бўлсин,—деган таклиф тушади.

Созанда маршни «Чертмак»ка кўчиради.

... 20-йиллар. Чорсудаги деҳқонлар уйида Тўйчи ҳофиз, Шораҳим Шоумаров, Шобарат танбурчи, чангчи Илёс ҳожи кабилар даврасида бир ёш бола ҳам онда-сонда пайдо бўлиб турар эди. Бу бўлажак санъаткор—Илёс ҳожининг ўғли Абдусамад эди. Унинг музикага бўлган иштиёқи шу даврда уйғона бошлаган эди.

— Мен тарбия топган оила созандалар оиласи бўлиб, отам Илёс ҳожи чангчи, амаким Одил дуторчи, Илҳом акам эса ғижжак, дутор, танбур чалар эди,—деб эслайди Абдусамад ака.

Мана шу даврдан бошлаб ёш Абдусамад Илёсов музика садолари мафтуни бўлиб қолди. У етук санъаткорлар томонидан ижро қилинган қўшиқ ва куйларни тинглар экан ўзи ҳам аста-секин музика чалишни машқ қила бошлайди.

Айниқса, у дуторга иштиёқ билан қарайди ва шу соз билан ўзбек халқ куйларини ижро этишга интилади. Ёш Абдусамаддаги етук қобилиятни сезган созанда Абдусоат Абдуллаев унга дутор чалиш сирларини ўргатади.

Абдусамад ака ўзининг устозлари деб Абдусоат Абдуллаев ва амакиси Одил акани тилга олади. Ўша даврнинг етук созандаси Абдусоат Абдуллаев тарбиясидан баҳраманд бўлган ўн беш ёшли Абдусамад Илёсов 1929 йилдан бошлаб 1-босмахона қошидаги ҳаваскорлар тўгарагига раҳбарлик қила бошлайди. 1935 йилдан эса Ҳамза номли музика билим юртида ишлайди ва 1938-1942 йилда шу техникумнинг ноталашган халқ чолғу асбоблари бўлимини тугаллайди. 1948-54 йиллар ичида Тошкент консерваториясида таълим олади. Мана шу даврда у ўзбек халқ куйларини дутор учун ноталаштиради ва қайта ишлайди. Уни кўпроқ қувноқ ва шўх ўзбек рақс куйлари ўзига жалб қилади. 1955-56 йиллар давомида «Шўх қизлар», «Дутор баёти», «Чертмак», «Кўрдим юзингни» каби рақслари унинг ижросида эфир тўлқинларида янграйди.

1957 йилдан бошлаб Абдусамад Илёсов Тошкент маданий оқартув техникумида дутор дарсини олиб борар экан, ёш созандаларни тарбиялаш ишига бел боғлайди. 1966 йили унинг «Дутор ўрганиш дарслиги» китоби дутор ошиқларига туҳфа бўлади.

Қарийб 40 йилдан буён педагоглик қилиб келаётган Абдусамад Илёсов неча ўнлаб шогирдлар тайёрлаган, уларни республиканинг ҳамма бурчакларида учратиш мумкин. Шунингдек, Тошкент Давлат консерваториясининг доценти Аҳмад Одилов, техникум ўқитувчиси Лола Шермуҳамедова ҳам Илёсовни устозим деб тилга оладилар.

Кўкча маҳалласининг Қўрғонча кўчасидан ўтар экансиз Абдусамад ака уйидан турли чолғу асбоблари овози қулоққа чалинади. Оила аъзоларининг ҳаммаси созанда. Бу оилада дутор ғижжакка, скрипка пианинога жўр бўлади. Гоҳо ҳамма бир бўлиб квартет ташкил қилади.

М. МАҲМУДОВ.

ФЕСТИВАЛЬ ҒОЛИБЛАРИ

Профессионал техника таълими Республика Маданият уйининг ижодий коллективлари ўтган йилда ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Айниқса маданият уйининг бадиий ҳаваскорлик ва техника ижодкорлиги тўгаракларининг коллективлари қувончли натижаларга эришдилар. Улар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллик юбилейига бағишлаб ўтказилган ҳаваскорлик санъати республика фестивалида ғолиб чиқдилар.

Бадиий коллективлардан ўзбек ашула ва рақс ансамбли, ҳаваскорлик киностудияси, рус драма тўгараги ва ҳаваскорлик цирк коллективи Ватанимизнинг шонли юбилей шарафига ўтказилган район, шаҳар ва республика кўрикларида фаол қатнашиб, яхши муваффақиятларга эришдилар.

Бадиий коллективларга тажрибали санъаткорлар раҳбарлик қилишяпти, улар ўз билим ва маҳоратларини ёшларга қунт билан ўргатишяпти. Моҳир басташкор, республикада хизмат кўрсатган артист Мамадазиз Ниёзов ана шундай тарбиячиларнинг бири. У ҳозирги кунда ажойиб куй ва музикалар яратиш билан бирга республика маданият уйининг ўзбек ашула ва рақс ансамблига балетмейстер Б. Зинатуллина ҳамроҳлигида раҳбарлик қилиб келмоқда.

Талантли композитор М. Ниёзов мазкур коллективда ўн йилдан буён ишлаб келмоқда. Шу йиллар мобайнида қанчадан қанча ёш талантлар унинг қўлида тарбияланиб, вояга етди. Қобилиятли санъаткорлар бўлиб етишишди. Уларнинг кўплари тўгарак машғулотларини якунлаб, ҳозирги кунда билим юртларига кириб ўқишяпти. Баъзилари, Ўзбек давлат филармониясида ишлаб, халқимизга маданий хизмат кўрсатишяпти. Масалан, ҳозир филармонияда Тамара Ким—рақкоса, Ш. Шукуров, У. Эгамбердиев созанда бўлиб хизмат қиляпти.

Рус драма тўгараги 5—6 йилдан бери ишлаб келмоқда. Унга режиссер Мери Окулова раҳбарлик қилади. Тўгаракка театр ва драма санъатини севган ёшлар—билим юртларининг ўқувчилари жалб қилинган. Рус драма тўгараги коллективи саҳнага қўйган Адҳам Раҳматнинг «Абдулла Набиев» пьесаси юбилей шарафига ўтказилган ҳаваскорлик санъати кўригида катта муваффақият қозонди.

Киностудиянинг иши айниқса диққатга сазовор. Тажрибали оператор-постановкачи В. Бекметов ва редактор режиссёр Э. Аванов раҳбарлик қилаётган киностудия ёш ижодкорлари яратган қатор фильмлар кенг жамоатчилик орасида намойиш қилинди. «Трудфильм» ишлаб чиқарган фильмлар ҳаваскорлик фестивалларида юқори баҳо олди. Ўзбекистонлик киноҳаваскорлар яратган фильмлар Москвада ҳам биринчи имтиёзли ўринни эгаллади.

Маданият уйи ҳузурида ишлаётган ҳаваскорлик цирк коллективи республикада ягонадир. Унга СССР да хизмат кўрсатган тренер Николай Лакиза раҳбарлик қилмоқда. Жонкуяр тренернинг меҳнатлари яхши самаралар беряпти. Коллективда дастлаб ўз устозига шогирд бўлиб машқ бошлаган Георгий Мариевич бугун маланали цирк артисти, Семён Гольтейн ва Александр Панинлар СССР спорт мастери бўлишди.

Ўзбек ашула ва рақс ансамбли, рус драма тўгараги, ҳаваскорлик киностудияси ва цирк коллективларига Бутуниттифоқ ҳаваскорлик санъати фестивалининг биринчи даражали дипломи ва фестиваль значоклари топширилди. Шахсий ижрочиликда ўз маҳоратларини намойиш қилган Тошпўлат Азимов ва Абдужалил Раҳмовлар Бутуниттифоқ фестивали лауреати деган шарафли номга сазовор бўлишди.

Н. АЛАВУДДИНОВ,
Маданият уйининг бадиий раҳбари.

Яқинда шаҳримизнинг Луначарский кўчасида очилган ва Черданцев ҳамда Височковольт массивларининг аҳолисига намунали маиший хизмат кўрсатаётган янги маиший хизмат уйи қошида очилган сартарошхона шаҳаримиздаги энг намунали сартарошхоналардан бири ҳисобланади. Бу ерда кишига гўзаллик берувчи махсус косметик зал, эркаклар ва аёллар заллари меҳнаткашларга яхши маиший хизмат кўрсатмоқда.

СУРАТДА: аёллар залининг сартарош устаси Ф. Ианиду иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

● *Суд залидан*

САЁҚ ЮРИБ...

Зокир Исҳоқов монтёр бўлиб ишларди. У ўтган йил 25 ноябрида Муқимий кўчасида электр столбасига суяниб турганда кўпдан бери кўришмай юрган слесарь дўсти Валерий Николаевич Харин келиб қолди.

Энди жойларидан қўзғалмоқчи бўлиб турган эдиларки, қурувчи қадрдонлари Христос Фалангас Костас келиб қолди. Учала қадрдон қуюқ сўрашувдан сўнг ошхона томонга йўл оладилар. Кимдан қанча чиқар экан, деб бир-бирларига тикилиб қолишади. Бир амаллаб ошхонадан қарз бўлмай жўнадилар.

Маслаҳатлашиб ҳар ким кинога ўзича кириш, лекин бирга чиқишга қарор қилишди.

Кинодан чиққач, кўчада юратуриб учалаларининг ҳам қиттак-қиттак отгилари келди. Лекин ҳеч кимдан сариқ чақа чиқмади. Шу алпозда 48-магазин ёнига етиб келишди. Учовлари менда пул йўқ, деб бир-бирларига елка қисиб олишди. Зокир ёнидаги пулини сарфлагиси келмади. Буни пайқаган Валерий эгнидаги яхшигина костюмини ечиб Зокирга узатди. 10 сўмга ол, деб илтимос қилади. Зокир дарров 10 сўм чиқариб костюмни кийиб олади.

Валерий магазиндан бир литр арoқ олиб чиқади. Учовлон кўчада туриб ичишади. Кайфлари тароқ бўлгач, кишиларни тўнашга аҳд қиладилар. Шу орада кўчадан ўрта ёшлардаги Рўзиматов деган киши ўтиб қолади. Харин унинг орқасидан бориб дўпослайди. Бош кийими ва 20 сўм пулини олади.

Орадан бироз ўтгач, кўчада кетаётган К. Горюнов деган кишини ҳам тўнаб, унинг эгнидан болоний плашчини ечиб оладилар. Кўпчилик тўпланишиб, таловчиларни оперпунктга етказадилар.

Яқинда Чилонзор район халқ суди учала таловчини турли муддат билан жиноий жавобгарликка тортиш ҳақида ҳукм чиқарди.

Х. ТОШХЎЖАЕВ,
Халқ маслаҳатчилар Советининг раиси.

Москва. Режиссёр Петр Тодоровский тажриба ижодий киностудиясида «Кўз бойлоғич» номли бадиий фильм яратди. Фильм сценарий автори Александр Володин. Оператор Илья Миньковецкий.

Фильмнинг бош қаҳрамони кўз бойлоғич Кукушкин содда, камтар, инсон қадрини пасайтирувчиларни ниҳоятда ёмон кўрадиган сахий одам. Артист Зиновий Гердт ана шу ролни ижро этади. Бошқа ролларни Алла Ларионова, Евгений Леонов, Ольга Гобзева, Леонид Дьячков, Владимир Басов, эстрада ва цирк артистлари ўйнайдилар.

Суратда: фильмдан кадр. Кукушкина ролида артист З. Гердт, Елена Иванова ролида артистка А. Ларионова. ТАСС фотохроникаси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ

Реклама ва эълонлар

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

РАДИОДА 8 ЯНВАРДА ДУШАНБА

Биринчи

18.00 **«Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш—бизнинг асосий иқтисодий вазифамиз»** деган суҳбат (ўзбекча).
18.10 **Оркестр куйлари** (ўзбекча).
19.20 Ўзбек операларидан парчалар.
20.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси.
20.30 Ёшлар учун концерт (русча).
21.00 **Халқаро темаларда** эшиттириш (ўзбекча).
21.10 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.20 **Театр микрофон олдида.** Ҳамза номли театрнинг «ШУБҲА» спектаклининг монтажи.

Иккинчи

19.00 **Ўзбек халқ куйлари.**
19.30 «Карлос Рамирес куйлайди» деган музикали эшиттириш.
20.00 А. Ҳусеновнинг **«Узоқ кун»** деган ҳикояси (тожикча).
21.00 **«Курашаётган, Вьетнам адабиёти»** (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

18.00 Ўзбекистон композиторларининг симфоник асарлари.

РАДИОДА 9 ЯНВАРДА СЕШАНБА

Биринчи

6.15 **Тонгги концерт.**
7.40 **Чолғу куйлари.**
8.25 **Эстрада артистларининг концерти.**
9.30 **Рақс куйлари.**
10.30 М. Ашрафий. «Темур Малик» симфоник поэмаси.
11.15 **«Элга хизмат—олий ҳиммат»** деган эшиттириш (ўзбекча).
11.25 «ЯЛЛА» концерти.
12.15 «Замондошларимиз» циклидан. П. Георгиади. «Бошқача бўлиши мумкин эмас» деган радиоочерк (русча).
13.30 Кинофильмлардан куйлар.
16.10 **«Радио эшитувчиларнинг талабларини ижро этамиз»** деган концерт (ўзбекча).
18.00 «Механизаторлар кўклам тараддудида» деган эшиттириш (русча).
18.10 Римский-Корсаков. «Май тонги» операсидан саҳналар.
18.40 **Спорт эшиттириши** (ўзбекча).
19.20 Қорақалпоқ давлат филармонияси коллективининг концерти.
20.00 «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси.
20.30 **«Ёш ижрочилар концерти»** (ўзбекча).
21.00 **Халқаро темаларда эшиттириш** (ўзбекча).
21.10 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
21.30 «Октябрь» радиостанциясининг программаси (русча).
22.20 КУЙЛАР.
22.40 **М. Горький туғилган кунининг 100 йиллиги олдидан.** «ЛОЧИН ҚЎШИҒИ», «БУРОН ҚУШИ ҲАҚИДА ҚЎШИҚ» (ўзбекча).
23.15 **Янги Тошкентни қураётганлар учун концерт** (ўзбекча).

Иккинчи

8.25 Электр чолғу асбоблари ансамблининг концерти.
9.15 Реклама ва эълонлар (русча).
19.00 М. Икром. **«Най навоси»** деган радиокомпозиция (ўзбекча).
19.30 «Қадрли жангчилар, сизлар учун» деган концерт (русча).
20.00 А. Лоҳутий ва М. Турсунзода шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар (тожикча).
20.30 **Шу куннинг қўшиқлари** (ўзбекча).
20.50 «Бугунги Болгария». Болгария радиосининг эшиттириши (русча).
21.00 **И. С. Тургеневнинг шингил ҳикоялари** (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

14.00 С. Прокофьев. «Семён Котко» операсининг монтажи.
17.30 Глинка, Варламов, Булахов, Некрасов. «Петербурглик судхўр» деган водевиль.

ТЕЛЕВИЗОРДА 8 ЯНВАРДА ДУШАНБА

Биринчи

ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
18.00 **«Юлдузча».** Телевизион журнал.
Рус тилида:
18.40 Телевизион янгиликлар.
18.55 Совет Армияси жангчилари учун. **«Қаҳрамонлар ва жасоратлар».**
19.15 **«Янгиликлар билан учрашув...»** Адабий эшиттириш.
Ўзбек тилида:
19.55 Телевизион янгиликлар.
20.10 **«Химия — халқ хўжалигига».**
20.35 **Телевизион театр.** А. Арбузов. «ТАНЯ». А. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомлик институти студентларининг диплом спектакли.

Иккинчи

Ўзбек тилида:
18.00 **Ўқув эшиттиришлари программаси.** Ўқувчилар учун эстетикадан машғулот.
18.30 **Адабиёт. «ФУРҚАТ».**
19.10 **II курс студентлари учун.** Назарий механика.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Интервидение. Халқ куйларидан концерт.
21.00 **«Пионерия»** телевизион агентлиги.
21.30 **Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун.** КПСС тарихидан лекция.
22.00 П. Вале. **«31-бўлим».** Телеспектакль премьерасининг биринчи қисми.
23.15 Музикали антракт.
23.30 **«Вақт»** информацион программаси.
00.15 Кинопанорама.
01.15 Эфирда. **«Молодость».**
02.00 Фақат фактлар. Эшиттиришлар программаси. Музикали маяк.
02.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ
«Чашмасор» ижодий бирлашмаси программаси
18.00 Экран — болаларга.
18.30 Китоб глобуси (рус тилида).
19.00 Телевизион янгиликлар.
19.10 Телевизион почтадан.
19.30 Ярим аср йилномаси. **«1934 йил».** Телефильм.
20.30 «С НОМЛИ ШАҲАРДА». Бадиий фильм (рус тилида).
22.00 Телевизион янгиликлар.
22.10 **Адабий театр.**

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА КЎРИНГ

ТЕЛЕВИЗОРДА 9 ЯНВАРДА СЕШАНБА

Биринчи

ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
Ўзбек тилида:
10.25 Эшиттиришлар программаси.
10.30 **Шаҳар Янги йил арчаси.**
11.25 Тошкентдаги 45-мактаб бадиий ҳаваскорларининг концерти.
11.55 «ХАЕЛПАРАСТЛАР». Бадиий фильм.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
13.00 Эшиттиришлар программаси.
13.05 Телевизион янгиликлар.
13.15 Интервидение. Болалар учун эшиттириш.
13.45 **«Крижовник».** Телеспектакль.
14.30 **Ўқувчилар учун. «Капитан Тенкеш».** Телевизион бадиий фильмнинг 11 ва 12-серияларн.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 Миллионлар университети.
18.30 «БУМЕРАНГ». Бадиий фильм.
19.55 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
20.00 Телевизион янгиликлар.
20.15 **Халқ контроли амалда.**
20.35 **Алишер Навоий туғилган кунининг 525 йиллиги олдидан.** «АДАБИЙ МЕРОСИМИЗ ОЙНАИЖАҲОНДА».
21.15 «АРШИН МОЛОЛОН». Бадиий фильм.
22.30 **«Афсона ва куйлар».**

Иккинчи

Рус тилида:
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. **География. «Шимолий Муз океани денгизи».**
18.30 Поэзияни севувчилар, сизлар учун.
19.10 II курс студентлари учун Назарий механика.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 «Беш йиллик — муддатидан илгари!»
20.45 **«Янги йил саёҳатлари».** Мультфильм.
21.00 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. **А ва Б харфларини ўрганиш.**
21.30 **Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун.** Социализм сиёсий иқтисодидан лекция.
22.00 П. Вале. **«31-бўлим».** Телеспектакль премьерасининг иккинчи қисми.
22.45 II Бутуниттифоқ телевизион фильмлар фестивали лауреатлари—экранда.
23.15 Музикали антракт.
23.30 **«Вақт»** информацион программаси.
00.15 Реклама.
00.30 **«Билим».** Илмий-тушунтирув программа.
01.15 Интервидение эшиттириши олиб кўрсатилади.
02.00 Фақат фактлар. Эшиттиришлар программаси. Музикали маяк.
02.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:
20.05 **«Қўриқ ер олтини».** «Ҳужжатли фильм.
20.25 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. **«Салом, олимпиада йили».**
21.25 **Биринчи телефильмлар фестивалининг якунловчи кечаси.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
8, 9, 10 январда
ЯНГИ ЙИЛ
КАТТА
КОНЦЕРТ-БАЛЛАРИ
ЕШЛАРНИНГ
АРТИСТЛИК КЕЧАЛАРИ

Ўзбекистон эстрада оркестри, торли квартет, хотин-қизлар вокаль квартети, Ўзбекистон давлат филармонияси ва эстрадаси солистлари қатнашадилар.

Программада: эстрада музикаси, ашулалар, рақс, сатира ва юмор.

Эстрада чолғу ансамбли иштирокида

РАҚСЛАР

Кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

КИНОТЕАТРЛАРДА

8 ЯНВАРДА

Хаёлий бахт — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли (кечқурун).

Тор кўча — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ (кеч соат 9.45 минутда).

«Буланка» пансиони — «ЧАЙКА» (кечқурун).

9 ЯНВАРДА

Хаёлий бахт — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Тор кўча — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 9.45 минутда).

Айболит-66 — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.40 ва кундуз 5 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да).

«Буланка» пансиони — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Аловуддиннинг сеҳрли лампаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6, 8 да).

Уч бақалоқ — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 8/1 да **Оққуш кўли**, 9/1 да кундузи **Мирандолина**, кечқурун **Риголетто**, 10/1 да кундузи **Доктор Айболит**, кечқурун **Тўй кунида.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Байрам томошалари. Циркда арча. Программада: Қорбобо, Қорқиз, Сариқ масхарабоз ва қизиқчилар иштирокида болалар учун «Қуёш қуёнча» эртаги. Радио-механик одам — «Робот» иштирокида Совет Иттифоқида якка — ягона электрон-иллюзион аттракцион.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
ТЕЗ КУНДА
ҚИЗБУЛОҚ
(3 парда 9 ҳикояли фожиа)
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **ТУРОБ ТУЛА** асари.
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби **И. АКБАРОВ** музикаси
Постановкачи режиссёр **А. Раҳимов.**
Дирижёр **Қ. Усмонов.**
Рассом **Т. Шораҳимов.**
Хормейстер **О. Назруллаев.**
Концертмейстерлар **А. Б. Малина ва М. А. Фурман.**
Режиссёр ассистенти **Р. Муҳитдинова.**

ТОШКЕНТ ШАҲАР «УЗМЯСОРИБТОРГ» КОНТОРАСИНИНГ ЯНГИ ИШГА ТУШИРИЛАЕТГАН ХОЛОДИЛЬНИГИГА
совутиш қурилмалари машинисти, ускуналар эксплуатацияси ва ремонти бўйича электриклар, электропогрузка бошқарувчилари, газ ва электр пайвандчилари, IV, V, VI разрядли слесарлар, V разрядли токарлар, бухгалтерлар, товаршунослар, машинисткалар, машинада ҳисоблаш бюроси операторлари, озиқ-овқат склади омборчилари, дурадгорлар, IV, V разрядли бўёқчилар, сувоқчилар, юкчилар, изоляциячилар, кир ювувчилар, уборщицалар, қоровуллар, ёрдамчи ишчилар
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Рисовая кўчаси, 11-переулок, 4-уй (7, 12, 17, 26, 87-автобуслар, 5-трамвайнинг «Рисовая», 22-автобуснинг «Холодильник» бекатлари).

«УЗЭНЕРГОСБИТ»
электрдан фойдаланганлик учун счёт ёзиш ўзларига топширилган кишиларга таклиф қиладики
ЭЛЕКТР УЧУН
ҳар ойнинг 1 кунидан 11 кунигача счёт ёзиб тегишли пулни Давлат банкининг кирим омонат кассаларига тўласинлар.
Ўтган вақт учун
ҚАРЗЛАРИ БЎЛГАН
абонентлар уни дарҳол тўлашлари лозим.
Счётлар ўз вақтида тўланмаса электр огох қилинмасдан узиб қўйилади.

● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет — «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»— Орган Ташкентского Горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор—В3.02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари —В3-29-33; В3-29.09; масъул секретарлар —В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими —В3-27-03; адабиёт санъат ва маданият бўлими—В3-29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—В3-27.57; ахборот бўлими—В3.65-57; эълонлар бўлими—В3-81-42.

8 ЯНВАРЬ, 1968 Й. Р. 02119. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № Б. 2301.